

Előszó

Nem tagadom, már akkor Kolozsvár hatása alá kerültem, amikor kamaszként először ereszkedtem le a feleki lejtőn. Tizenöt éve élek a városban, lakóhelyeim megválasztásakor mindig figyeltem arra, hogy azok olyan városrészben legyenek, hogy az egyetemre, munkahelyre menet útba essen a Főtér. A történeteikért. Ha valamiért mégsem haladtam át a városon vagy huzamosabb ideig távol voltam, úgy éreztem, lemaradtam valami fontos eseményről. Az emlékállítások, megemlékezési ünnepségek módszeres kutatását 2002 óta végeztem. Ez számomra egyrészt a terepen való aktív jelenlétet (hátizsákomban jegyzetfüzettel, fényképezőgéppel és diktafonnal), másrészt a helytörténeti, szépirodalmi és szakirodalmi tájékozódást jelentette. Most, egy évtized múlva is úgy érzem, hogy ezt a munkát befejezni nem, csak abbahagyni tudom.

A kötet a 2011-ben megvédett, azonos című doktori disszertációm átdolgozott változata.¹ Az elemzés alapjául szolgáló adatbázis – a továbbiakban *Adattár* – 2012-ben, különálló kötetben jelent meg.²

Köszönet • A kutatásaim során, illetve a disszertációm megírásakor és kötetét szerkesztésekor sokan támogattak. Mindenkit felsorolni nincs módom, azonban kedves kötelességemnek érzem néhányuk nevét kiemelni.

Dr. Keszeg Vilmos irányította szakdolgozataimat, figyelemmel kísérte kutatásaimat és segítette szakmai előmeneteletemet. Meghatározó volt számomra a vele folytatott konzultáció, köszönettel tartozom az átadott tudásért, az önzetlen és alapos munkájáért, az emberségéért.

Köszönöm dr. Balázs Géának, hogy elfogadta jelentkezésemet és elvállalta a témavezetői szerepet. Dr. Verebélyi Kincsőnek és dr. Voigt Vilmosnak pedig azt, hogy befogadtak az ELTE Néprajztudományi Doktori Iskolájába, majd irányítottak és bíráltak, kutatói szempontokat és módszereket kínáltak fel. Ennek az iskolának a tudományos légköre, a szakmai eszmecserék segítettek a választott feladat elvégzésében.

Külön köszönöm dr. Keszeg Vilmosnak és dr. Verebélyi Kincsőnek a disszertációmhoz írt bírálatait és a kötet lektorálását. Kérdéseikkel és észrevételeikkel – opponensi

1 Eötvös Loránd Tudományegyetem, Néprajztudományi Doktori Iskola, *Magyar és összehasonlító folklorisztika* program, Budapest, 2011. Tudományos irányító: dr. Balázs Géza egyetemi tanár.

2 *Ez a kő tétetett... Az emlékezet helyei Kolozsváron (1440–2012). Adattár.* Kriza János Néprajzi Társaság–Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár.

2003–2006 között, a doktori tanulmányok idején az Oktatási Minisztérium Magyar Állami PhD-ösztöndíjjal támogatott. A kötet véglegesítésekor és szerkesztésekor az MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíjában részesültem.

ELŐSZÓ

szerepkörükön túlmenően – a téma továbbgondolására készítették és újabb kutatásokra ösztönöznek.

Szakmai otthonomnak tartom a kolozsvári Kriza János Néprajzi Társaságot. Vezetője, dr. Pozsony Ferenc szakmai támogatása, türelme, baráti segítsége nélkül nem folytathattam volna tanulmányaimat és időszakos konzultációimat Budapesten.

Dr. Horváth István, a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet igazgatója lehetőséget biztosított a kutatásaim intézményes keretek között való végzéséhez.

Barátaim és kollégáim (Demeter Zsuzsa, Fosztó László, Gergely Bálint, Ilyés Sándor, Peti Lehel, Plainer Zsuzsa, Szabó Árpád Töhötöm, Szilágyi Levente, Szócs Levente, Tattár Erzsébet-Tímea, Vajda András) szakmai véleményeikkel, megjegyzéseikkel és baráti támogatásukkal inspiráltak. Gergely Erzsébet, Kiss Irén, Tábori László, Veér Aranka és Veér Győző támogatását is ezúton köszönöm meg.

A BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszéke 2008–2011 közötti diákjai és a Kriza János Szakkollégium hallgatói figyelmükkel és kérdéseikkel segítettek egy-egy probléma átgondolását. Nekik is ajánlom e kötetet.

Köszönöm Gálfi Emőkének (Erdélyi Múzeum-Egyesület) az egyes latin szövegek fordításában, Bányai Viktóriának (ELTE Assziriológiai és Hebraisztikai Tanszék) és Gidó Attilának (Nemzeti Kisebbségkutató Intézet) a héber szövegek, Komáromi Tündének (Román Akadémia Folklórarchívuma) pedig az orosz szövegek átírásában és fordításában nyújtott segítségét. Kolozsvári kutatásaimat még figyelemmel kísérte, segítette Gaal György (Kolozsvári Protestáns Teológia), Löwy Dániel (Marylandi Egyetem, USA), Mihály Melinda (Erdély Nemzeti Történeti Múzeum) és Sas Péter (MTA Irodalomtudományi Intézet).

Köszönöm a Kriza János Néprajzi Társaságnak és a Nemzeti Kisebbségkutató Intézetnek, hogy lehetővé tette a kötet megjelentetését

Hálás köszönettel tartozom családomnak, feleségemnek és lányomnak türelmükért, szeretetteljes és ösztönző támogatásukért.

Kolozsvár, 2012